

Какво е образование чрез развиване на умения?

Новини | Общество | на 30.12.2023 06:00 | от Константина Василева-Славейкова

Защо говорим за това?

Този месец доста се говори за теста PISA и образованието, насочено към развиване на умения.

Наскоро ти [разказахме за теста PISA](#). За него не може да се учи по конспект или да се преговаря по учебник. Нужно е развиването на **компетентности**: успешно приложими умения.

По математика отрано ни учат да събираме, изваждаме, делим и умножаваме. Може би дори знаеш как да пресмяташ пропорции. Но използваш ли това знание извън час? Ако в магазина има буркан „Нутела“ от 700 г за 7.99 лв. и друг от 400 г за 5.99 лв., разбираш ли бързо кой е по-изгоден? Ако отидеш с машина на времето в Древен Египет, можеш ли да използваш наученото в час по история, за да се ориентираш наоколо?

Развитие на умения

Независимо дали искаш да си лекар, оперна певица или дърводелец, освен знания е нужно да градиш и умения. Днес **в ЕС и по света развиването на компетентности е все по-важна част от доброто образование.**

Например, вместо да разкажеш урок от учебника, може за следващия час да ти дадат въпрос по важна тема. Задачата ще е да откриеш отговора в различни източници и да представиш наученото пред класа. Представи си в час по история на Златния век вместо да слушате разказ за цар Симеон и Симеоновия кръг от писатели, да получите екипна задача. Например да разберете имената, историческите им роли и основните им идеи и да споделите наученото, разигравайки срещата помежду им. Колко по-интересно и запомнящо се би било?

Защо запомнянето не е достатъчно?

Науката за мозъка и мисленето (**когнитивна наука**) показва, че “наливането” на много знания наведнъж се забравя лесно, но развитието на умения остава. **Най-трайното учене става стъпка по стъпка, от по-лесно към по-сложно. С малко теми, но обяснени в дълбочина и с много примери.**

Запомнянето на информация дава малко предимства. Вече всичко може да бъде проверено при нужда, а изкуственият интелект вече дори [сам пише домашни](#). А и количеството е за сметка на качеството: информацията около нас все по-често е **ненадеждна**. **Все по-важни за доброто образование са уменията за критично мислене, отсяване на [конспирации](#) и (не)качествени източници, извличане на изводи, разбиране в дълбочина (анализиране) и прилагане на знания.**

Уменията ти дават по-широки възможности извън темата на наученото. Дори никога да не използваш формулата X, винаги ще са ти полезни **научното мислене и подход: да задаваш въпроси и проверяваш доказателствата кои отговори са по-надеждни от други.**

Цифрови умения и лични качества

В Европейския съюз 9 от 10 професионални роли изискват компютърни умения. Много хора ги наричат “дигитални”, но на български най-правилно е да се каже “цифрови умения”. Все повече училища подготвят децата за работа с нови технологии.

Все по-важна е и **работата с данни**: нещо като математика плюс детективска работа. Например, ако с класа направите щанд за лимонада и записвате всяка продажба, ще можеш ли да сметнеш в кои дни се продава най-добре, кой е най-успешният продавач и колко бързо ще съберете пари за нова дъска?

Технологиите са полезен инструмент, но най-важни остават личните умения. Образованието може да ги развие, като те насърчи да защитаваш идеите си с аргументи, да говориш пред публика, да развиваш творческо мислене и да разрешаваш проблеми.

Забеляваш ли нещо? В този подход учениците са важни и активни участници.

Въпросника към тази статия можеш да решиш онлайн на:
[/book/3593-obrazovanie-zapomnyane-sreshtu-razvivane-na-umeniya](http://book/3593-obrazovanie-zapomnyane-sreshtu-razvivane-na-umeniya)

Сканирай този QR-код и влез директно във въпросника ->

©"Вижте" е издание на Фондация Гутенберг 3.0. Всички права са запазени

